

VII. A Kúria határozatai

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf. 5.012/2013/4. számú határozata

A Kúria a dr. Ungvári Tamás jogtanácsos által képviselt Heves Megyei Kormányhivatal (3300 Eger, Kossuth utca 9.) indítványozónak a dr. Bánhidó Péter jogtanácsos által képviselt Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata (3300 Eger, Dobó tér 2.) ellen a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás, valamint az inert hulladékgazdálkodás legmagasabb díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló – a 72/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendelettel módosított – 58/2009. (XI. 27.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló, az indítványozó által 2013. február 27. napján előterjesztett indítványa folytán megindult nemperes eljárásban meghozta a következő

határozatot:

1. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás, valamint az inert hulladékgazdálkodás legmagasabb díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló – a 72/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendelettel módosított – 58/2009. (XI. 27.) önkormányzati rendelet 1. melléklete törvénytől, ezért e rendelkezést 2013. január 1. napjára visszamenő hatállyal megsemmisíti.
  2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás, valamint az inert hulladékgazdálkodás legmagasabb díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló – a 72/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendelettel módosított – 58/2009. (XI. 27.) önkormányzati rendelet 1. melléklete 2013. január 1-jéig fennálló hatályossága törvényellenességének megállapítására vonatkozó indítványt elutasítja.
  3. A Kúria Önkormányzati Tanácsa elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.
  4. A Kúria Önkormányzati Tanácsa elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.
- A határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

- I. 1. A Heves Megyei Kormányhivatal a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 136. § (2) bekezdése alapján a Kúriához fordult és kérte, hogy a Kúria állapítsa meg Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás, valamint az inert hulladékgazdálkodás legmagasabb díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló – a 72/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendelettel módosított – 58/2009. (XI. 27.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 1. melléklete törvényellenességét és semmisítse meg a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 56. § (3) bekezdésére is figyelemmel.
- Az indítványozó előadta, hogy az Ör. 1. mellékletében a kommunális hulladék közszolgáltatási díjak emelésére került sor 2012. december 30-ai hatállyal. A hulladékról szóló – a Magyar Közlöny 2012. november 30-ai számában kihirdetett, és 2013. január 1-jén hatályba lépett – 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Htv.) 108. §-a hatályon kívül helyezte a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvényt (a továbbiakban: Hgtv.). A Hgtv. 23. § f) pontja adott korábban felhatalmazást a települési önkormányzat képviselő-testületének a szemétszállítási díj mértékének a megállapítására. A Htv. – főszabály szerint – már nem ad felhatalmazást a szemétszállítás díjának önkormányzati rendeletben történő megállapítására, hanem azt a Htv. 47. § (4) bekezdése és 88. § (3) bekezdés b) pontja alapján miniszteri hatáskörbe utalta. A Htv. átmeneti rendelkezései között a 91. § (2) bekezdés kimondja, hogy a 88. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott rendelet, vagyis a miniszteri rendelet hatálybalépésig a közszolgáltató a 2012. december 31-én alkalmazott bruttó díjhoz képest legfeljebb 4,2%-kal megemelt mértékű díjat alkalmazhat. A Kormányhivatal szerint igaz ugyan, hogy 2012 decemberében – az önkormányzati rendelet megalkotásakor – még hatályban volt a Hgtv., azonban már kihirdetésre került a Htv., így szabályai ismertek voltak.

A települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a közszolgáltatási díjat legalább egyéves díjfizetési időszakra kell meghatározni. Ezen jogszabályok alapján megállapítható, hogy a 2013-as évre vonatkozóan önkormányzati rendelet már nem tartalmazhat szemétszállítási díjmegállapítást, a 2012. év végén megalkotott ilyen tárgyú rendeletek eleve ellentétesek a Korm.r. idézett szabályaival.

Az indítványozó szerint a 2013-as évre vonatkozóan már nem is lehetne jogszerűen hatályban önkormányzati szemétszállítási díjmegállapítás. Álláspontja szerint az Ör. 1. melléklete a Htv. 47. § (4) bekezdésébe, 88. § (3) bekezdés bb) alpontjába, a 91. § (2) bekezdésébe és a Korm.r. 2. § (1) bekezdésébe ütközik, ezáltal jogszabálysértő. Kérte ezért az Ör. vizsgálni kért melléklete megsemmisítését.

2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. 52. §-a alapján az indítványt megküldte az érintett önkormányzatnak állásfoglalása beszerzése céljából.
3. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata állásfoglalást nyújtott be, melyben kifejtette, hogy az Ör. nem ütközik más jogszabályba. Állásfoglalásában előadta, hogy a Htv. 2013. január 1-jén lépett hatályba, így 2012. év decemberében a döntések meghozatalakor csak azokat a jogszabályokat vehették figyelembe, amelyek a hatályos szabályozással nem állnak ellentétben. A Htv. hatálybalépésének a hiányában az önkormányzat nem mellőzhette a díjmegállapítást. Az önkormányzat legkésőbb 2012. december 31-ig jogszerűen volt abban a helyzetben, hogy megállapítsa a hulladékgazdálkodási díj mértékét, a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szabályairól szóló 64/2008. (III. 28.) Korm.r. és a Hgtv. alapján.

Utalt az érintett önkormányzat a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (1) és (2) bekezdésére. Ez utóbbi kimondja, hogy a jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, így a Htv.-nek nem lehet 2012-re visszamenőleges hatálya. Ebből következik, hogy az önkormányzat jogszerűen állapította meg a hulladékkezelési közszolgáltatási díjat. 2013. január 1-jétől valóban megszűnt az önkormányzat díjmegállapítási jogosultsága, ugyanakkor maga a Htv. mondja ki, hogy amennyiben a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapításáért felelős miniszter rendeletében nem állapítja meg a hulladékkezelési közszolgáltatási díjat, addig a díjmegállapítás alapját a 2012. december 31-én alkalmazott díjtétel kell, hogy képezze. Ehhez viszont a jogbiztonság követelményének érvényesülése érdekében az önkormányzat elengedhetetlennek tartotta a díjtétel hatályban tartását. A kormányhivatal értelmezése szerint a 4,2%-os emelést a korábbi díjhoz viszonyítva kell figyelembe venni, ez azonban ellentmondó jogértelmezéshez vezet, hiszen a korábbi díjtétel megállapítására is önkormányzati rendeletben került sor. A Jat. 5. § (4) bekezdése alapján a felhatalmazás jogosultja köteles a jogszabályt megalkotni. A Jat. 13. § (1) bekezdése pedig a felhatalmazó rendelkezés hatályon kívül helyezése esetén követendő eljárásról szól. A Jat. ezen szabályai szerint a felhatalmazó rendelkezéseknek, ha az önkormányzat felhatalmazást kap, köteles a testület eleget tenni. Erre tekintettel kérte a Kúria Önkormányzati Tanácsát, hogy az indítványt utasítsa el.

II. Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.

1. A Hgtv. 23. § f) pontja 2013. január 1-jét megelőzően a következőképpen rendelkezett: a települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg az ingatlanulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények eseteit vagy a szolgáltatás ingyenességét. 2013. január 1-jével a Hgtv. egészét hatályon kívül helyezte a Htv., s ettől az időponttól hatályosan új szabályt alkotott. A Htv. kihirdetési 47. § (4) bekezdése szerint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Magyar Energia Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) javaslatának figyelembevételével a miniszter rendeletben állapítja meg. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapításakor rendelkezni kell arról, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat megállapító rendelet mikor lép hatályba. E rendelkezésnek visszamenőleges hatálya nem lehet. A Htv. 88. § (3) bekezdés bb) alpontja a felhatalmazást meg is erősíti. Kimondja: Felhatalmazást kap a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapításáért felelős miniszter, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjait, a díjalkalmazási feltételeket, a díjmegfizetés rendjét rendeletben állapítsa meg. A Htv. 89. § értelmében a törvény rendelkezései 2013. január 1-jén léptek hatályba.

A fentiek alapján 2013. január 1-jétől jogalkotói hatáskörrel nem a települési önkormányzat képviselő-testülete, hanem a miniszter rendelkezik.

2. Az érintett önkormányzat az Ör. 1. mellékletét 2012. december 21-én kihirdetett és 2012. december 30-án hatályba lépett rendeletével állapította meg. A Htv. 89. § (1) bekezdése szerint a törvény 2013. január 1-jén lép hatályba. A Htv. 47. § (4) bekezdéséből és 88. § (3) bekezdés b) pontjából egyértelműen következik, hogy a települési önkormányzatoknak a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapítására vonatkozó jogalkotói

hatásköre 2013. január 1-jén megszűnt. Ez nemcsak a Htv. hatálybalépéséből következik, hanem abból is, hogy az önkormányzatoknak az adott tárgyban rendeletalkotásra felhatalmazást adó Hgtv. hatályát veszítette 2013. január 1-jén. Tehát az érintett önkormányzat, amikor 2012. év végen megalkotta az Ör.-t, ezt annak tudatában tette, hogy 2013. január 1-jétől ebben a tárgyban a rendeletalkotási hatásköre úgy szűnik meg, hogy más – a miniszter kap – erre felhatalmazást.

3. A Htv. 91. §-a átmeneti rendelkezésként szól a hulladékgazdálkodási díj legmagasabb mértékének 2013. évre történő meghatározásáról. A Jat. 12. § (1) bekezdése értelmében a módosító rendelkezés és hatályon kívül helyező rendelkezés a hatálybalépéssel, vagy ha a módosító, illetve a hatályon kívül helyező rendelkezés a módosítást, illetve hatályon kívül helyezést meghatározott időponthoz vagy jövőbeli feltételhez köti, ennek az időpontnak vagy jövőbeli feltételnek a bekövetkezésével végrehajtottá válik. A Jat. 13. § (1) bekezdése értelmében a felhatalmazó rendelkezés hatályon kívül helyezése esetén – kivéve, ha egyidejűleg a tárgykör szabályozására azonos tartalommal új felhatalmazó rendelkezést alkottak – a hatályon kívül helyezésről rendelkező jogszabályban intézkedni kell a végrehajtási jogszabály hatályon kívül helyezéséről vagy a végrehajtási jogszabály azon rendelkezésének a hatályon kívül helyezéséről, amely a felhatalmazás végrehajtására irányul.

A Jat. fenti rendelkezéseinek egybevetéséből következően a felhatalmazás jogosultjának változása esetén lehetőség van olyan jogalkotásra, amelynek értelmében a régi felhatalmazás alapján született jogszabály addig marad hatályban, amíg a felhatalmazás új jogosultja meg nem alkotja az adott tárgyban a rendeletet. A Htv. 91. §-ában foglalt átmeneti rendelkezések azonban nem ezt a jogalkotási megoldást választották. A Htv. 91. § (2) bekezdés szerint a 88. § (3) bekezdésének b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott (miniszteri) rendelet hatálybalépéséig a közszolgáltató – a (3), (4) és (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – a 2012. december 31-én alkalmazott bruttó díjhoz képest legfeljebb 4,2%-kal megemelt mértékű díjat alkalmazhat.

A Htv. e rendelkezésből is egyértelműen megállapítható, hogy 2013. január 1-jét követően az új felhatalmazás alapján megalkotott miniszteri rendelet hatálybalépéséig sem a korábbi önkormányzati rendelet marad hatályban.

A fenti törvényi rendelkezések alapján az önkormányzat 2013. január 1-jét követő időszakra hatályosan nem alkothatott rendeletet, az erre az időszakra vonatkozó Ör.-beli szabály ellentétes a Htv. 47. § (4) bekezdésével és 88. § (3) bekezdés b) pontjával valamint a 91. § (2) bekezdésével. Megalapozott ezért az indítványozó azon állítása, hogy a 2013-as évre vonatkozóan már nem is lehetne jogszerűen hatályban önkormányzati szemétszállítási díjmegállapítás.

Erre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. – indítványozó által támadott – 1. melléklete 2013. január 1. napjától törvénysértő volt.

4. Az Ör.-nek a 72/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendelettel megállapított 1. melléklete 2012. december 30-án lépett hatályba. Megalkotásakor az önkormányzat a Hgtv. 23. § f) pontja alapján jogalkotói hatáskörrel rendelkezett. A Htv. 91. § (2) bekezdése a közszolgáltató részére az átmeneti időszakra a 2012. december 31-én alkalmazott bruttó díj figyelembe vételét rendelte, ezért a 2013. január 1-jét megelőzően az adott tárgyban hatályban volt önkormányzati rendelet a törvény alapján is jelentőséghez jut. Jelen ügyben az Ör. 1. mellékletének az a szövegrésze, amely az ott meghatározott táblázat kapcsán megállapítja: „Eger Megyei Jogú Város területén a kommunális hulladék közszolgáltatás díja 2012. december 30-tól” – annyiban vehető figyelembe, hogy a Htv. 91. § (2) bekezdésének közszolgáltató által történő alkalmazásánál ez tükrözi a 2012. december 31-én alkalmazott díjat. A közszolgáltató ehhez képest alkalmazhat 4,2%-al megemelt mértékű díjat addig, amíg a 88. § (3) bekezdés bb) pontja alapján a miniszter meg nem alkotja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjait, a díjalkalmazás feltételeit, és a díjmegfizetés rendjét. Tehát az Ör. 2013. január 1-jéig történő hatályossága e jogkövetkezményt kiváltja.
5. A 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet 2. §-a értelmében a közszolgáltatási díjat legalább egyéves díjfizetési időszakra kell meghatározni. A Kúria megítélése szerint e szabály célja, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapítására jogosult év közben ne változtathassa a díjat, ezáltal a közszolgáltatást igénybe vevők számára előre látható és kiszámítható legyen az alkalmazott díjtétel. Ehhez hasonló szabályt a Htv. is tartalmaz. A Htv. 47. § (1) bekezdése értelmében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat legalább egyéves díjfizetési időszakra, általános forgalmi adó nélkül számított egységnyi díjtételek szerint kell meghatározni.

A Kúria megítélése szerint a fent meghatározott év közbeni módosítás tilalma az ugyanazon jogalkotói hatáskörrel rendelkező szervnek címzett kötelezettséget tartalmazza arra vonatkozóan, hogy maga ne módosítsa év közben az egyszer már általa megállapított díjat. Jelen esetben a jogalkotói hatáskör megváltozása kapcsán maga a Htv. rendelkezik másként az átmeneti időszakra. Az Ör. 1. melléklete 2012. december 21-én történő megalkotásakor a Htv. átmeneti szabályai már ismertek voltak (a Htv. 2012. november 30-án már kihirdetésre került). A Kúria megítélése szerint az önkormányzat az átmenetre a törvény rendelkezéseivel összhangban készült fel a még hatályos jogalkotói hatáskör alapján. Erre tekintettel az Ör. 1. melléklete 2013. január 1-jéig hatályos

szövegének törvényellenessége nem állapítható meg. A Kúria megjegyzi, hogy 2013. május 10-én hatályba lépett a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 12. §-a által módosított Htv. új 91. § (1) bekezdése értelmében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj legmagasabb mértékét 2013. július 1-jétől 2014. december 31-éig az e §-ban foglalt eltérésekkel kell megállapítani. A 91. § (2) bekezdés értelmében a természetes személy ingatlanulajdonos részére kiállított számlában meghatározott hulladékgazdálkodási közszolgáltatásért fizetendő szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alaplíjat) nem haladhatja meg a 2012. április 14. napján alkalmazott díj legfeljebb 4,2 százalékkal megemelt összegének 90 százalékát.

Látható tehát, hogy az átmeneti időszakra maga a törvényalkotó is átmeneti rendelkezéseket alkalmaz, ezt tette az önkormányzat is a 2013. január 1-je előtt a fennálló jogalkotói hatásköre alapján.

A Kúria a fent kifejtett indokok alapján a 2012. évben alkotott Ör. hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat megállapító rendelkezése 2013. január 1-jéig történő hatályossága törvényellenességének megállapítására vonatkozó indítványt elutasította.

6. Az indítványozó a megsemmisítés iránti kérelmében hivatkozott a Bszi. 56. § (3) bekezdésére. A Bszi. 56. § (2) bekezdése értelmében a megsemmisített önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése a határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét követő napon hatályát veszti. A Bszi. 56. § (3) bekezdés pedig kimondja, hogy az önkormányzati tanács a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése hatályvesztését, ha azt a jogbiztonság vagy a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok különösen fontos érdeke indokolja.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy a Bszi. 56. § (3) bekezdésének alkalmazásával az Ör. 1. mellékletét a fent részletesen kifejtett indokok alapján – 2013. január 1-jére visszaható hatállyal megsemmisíti. A Kúria Önkormányzati Tanácsa tehát az Ör. 1. mellékletét nem kihirdetése napjára, hanem a települési önkormányzatok jogalkotói hatásköre megszűnte napjára visszaható hatállyal semmisítette meg.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. 55. § (2) bekezdés b) pontja szerint elrendelte határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét. A Kúria egyben a Bszi. 55. § (2) bekezdés c) pontja alapján elrendelte, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárja ki.

Budapest, 2013. május 14.

Dr. Kozma György s. k.,
a tanács elnöke

Dr. Balogh Zsolt s. k.,
előadó bíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
bíró